

APIE SIŪLYMUS DĖL DOKTORANTŪROS STUDIJŲ TOBULINIMO LIETUVOJE

Dr. Audrius Armas

Atsitiktinai pastebėjau, kad Lietuvos universitetų rektorių konferencija svarsto klausimą “Dėl doktorantūros studijų tobulinimo Lietuvoje“. Toks klausimas yra susijęs su LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2022-08-30 pateiktu papildymu Mokslo doktorantūros nuostatų pakeitimo projektui, kuriame atsispindi Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus (AEPK) (2022-07-25) bei Lietuvos pramonininkų konfederacijos (2022-07-15) siūlymai (toliau – siūlymai).

Nors Teisės aktų projektų sistemoje nepavyko aptikti čia aptariamų Mokslo doktorantūros nuostatų projekto, kaip to reikalauja LR Teisėkūros pagrindų įstatymo II skirsnis, tačiau tai nesudaro kliūčių viešai išdėstyti susirūpinimo dėl siūlymų, kurie akivaizdžiai prieštarauja ne tik aukštesnės galios teisės aktams, bet ir vieningoms Europinės aukštojo mokslo erdvės vertybėms bei gerajai praktikai.

AEPK pirmasis siūlymas. AEPK siūlo LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020-05-18 įsakymu Nr.V-739 patvirtintuose Mokslo doktorantūros nuostatuose (toliau – Nuostatai) įtvirtinti reikalavimą dėl akademinės etikos laikymosi mokslo doktoranto vadovui. Tokį siūlymą AEPK grindžia tarnyboje teiktų konsultacijų atvejais. Toks siūlymas yra įtrauktas į teisės akto projektą.

Sisteminė teisės aktų (Nuostatų 4.5, 24 ir 25 punktų, LR Mokslo ir studijų įstatymo 4 str. 16, 28 dalių, 60 str. 1 ir 4 dalių) analizė, leidžia teigti, kad siūlymas laikytinas pertekliniu ir galimai neadekvačiu. Neaišku, kokiais AEPK tarnyboje teiktų konsultacijų atvejais (neatskleidus reprezentatyvumo kriterijų, „atvejų“ teiginys yra niekinis), galėjo būti nustatyta, kad mokslo doktoranto vadovui šiuo metu nėra nustatytas akademinės etikos laikymosi reikalavimas. Kita vertus, abejotina, ar tokia nuostata neturėtų būti įtvirtinama įstatyme, o ne ministro įsakyme. Tai aktualu ypač tuo atveju, jei doktoranto vadovas būtų mokslininkas iš užsienio institucijos. Kartu abejotina, kokius įgaliojimus ministras turi ar neturi doktoranto vadovui – mokslininkui iš užsienio institucijos, ir ar užsienio institucijoje būna taip, kad mokslininkui, kuris yra doktoranto vadovas Lietuvos institucijoje, galėtų būti nenustatytas akademinės etikos laikymosi reikalavimas.

AEPK antrasis siūlymas. AEPK siūlo Nuostatuose nustatyti konkrečių disertacijai keliamų reikalavimų nurodymą doktorantūros reglamente. Tokį siūlymą AEPK grindžia tarnyboje nagrinėtų skundų atvejais. Toks siūlymas yra įtrauktas į teisės akto projektą.

Toks siūlymas laikytinas formaliu, nes Nuostatų 35 punkte tai jau yra nustatyta: „35. *Disertacijai keliami konkretūs reikalavimai, nustatomi doktorantūros reglamente.*“ Dėl yra visiškai neaišku, kuo žodis „nustatomi“ teisės akte yra kitokios apimties nei žodis „nurodomi“ pagal AEPK tarnyboje nagrinėtus skundų atvejus.

AEPK trečiasis siūlymas. AEPK siūlo Nuostatuose nustatyti mokslo daktaro diplomo panaikinimo tvarkos nurodymą doktorantūros reglamente. Tokį siūlymą AEPK grindžia tarnyboje nagrinėtų skundų ir teiktų konsultacijų atvejais. Toks siūlymas yra įtrauktas į teisės akto projektą, nors abejotama, kaip institucijos gebės tai įgyvendinti.

Šis siūlymas turėtų būti derinamas su dispozityviomis ir įsakmėmis teisės aktų nuostatomis, t.y. Nuostatų 54 ir 55 punktų turiniu. Kol tai nėra atlikta, siūlymas lieka neaiškus ir nekonkretus – nesuprantama, kas siūloma: doktorantūros reglamente detalizuoti mokslo laipsnį suteikusių universitetų galėjimo atšaukti sprendimą suteikti mokslo laipsnį įgyvendinimo tvarką (1) ar nustatyti, kaip mokslo laipsnį suteikęs universitetas turėtų atšaukti sprendimą suteikti mokslo laipsnį, kai Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius priima tai padaryti įpareigojantį sprendimą (2). Pastarasis reglamentavimas kaip ir pakankamai aiškus.

AEPK ketvirtasis siūlymas. AEPK siūlo Nuostatuose nustatyti doktorantūros studijų dalyko, susijusio su akademinės etikos žinių įgijimu, privalomumo reikalavimą Nuostatų 23 punkte. Tokį siūlymą AEPK grindžia tarnyboje teiktų konsultacijų atvejais. Toks siūlymas yra įtrauktas į teisės akto projektą.

Tokiu siūlymu, ko gero, pirmą kartą ministro įsakymu yra įsiterpiama į universitetų dėstymo turinį. Tiesa, neaišku, kelių ir kokių konsultacijų pagrindu AEPK siūlo doktorantūros studijų dalyko, susijusio su akademinės etikos žinių įgijimu, **privalomumo** reikalavimą, tačiau akivaizdu:

1) Pagal Konstitucijos 42 str. 1 dalį kultūra, **mokslas** ir tyrinėjimai **bei dėstymas** yra laisvi. Keista, kad valstybės pareigūnė – akademinės etikos ir procedūrų kontrolierė Loreta Tauginienė siūlo, o ministerija pasiduoda tokiems siūlymams;

2) Pagal Konstitucijos 40 str. 3 dalį aukštosioms mokykloms suteikiama autonomija. Neteko girdėti apie doktorantūros studijų programą, tačiau net jei tokia ir būtų, logiškai sunku būtų paaiškinti, dėl kokių priežasčių šakinė ministerija nesiima konstruoti universitetų bakalauro ir magistro studijų programų ar kolegijų programų turinio, o juk be tokių kvalifikacijų kelias iki doktorantūros yra ne tik neįmanomas, bet ir negalimas.

Taigi, iš esmės siūloma, ką ir kaip dėstyti.

Siūlymas yra vykdomas (akademinės etikos žinios yra įgyjamos tyrimų metodologijos privalome dalyke), dėl to jis yra ne tik neteisėtas, bet ir perteklinis. Kita vertus, metodinės medžiagos apie akademinės etikos žinias) esama pakankamai:

1) Yra visuotinai žinoma, kad Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas paskelbė viešą pareiškimą dėl AEPK tarnybos sisteminių problemų (<http://mokslolietuva.lt/2021/03/del-lietuvos-respublikos-akademines-etikos-ir-proceduru-kontrolieriaus-tarnybos-sisteminiu-problemu/>), kurios susijusios ir su akademinės etikos dalykais. Savo ruožtu, švietimo, mokslo ir sporto ministrė Jurgita Šiugždinienė raštu yra išreiškusi poziciją:

1.1) Nurodyti AEPK tarnybos galimi veiklos nesklaidumai turėtų būti įvertinti atliekant tyrimą, giliau išsiaiškinant kylančias problemas;

1.2) Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo pasiūlymai dėl galimai atsiradusių AEPK tarnybos veiklos problemų sprendimo, Nacionalinio akademinės etikos kodekso projekto parengimo, konsultacijų mokslo ir studijų institucijoms bei tyrėjams teikimo ir grįžamojo ryšio stiprinimo, galėtų būti plačiau aptarti dalyvaujant mokslo ir studijų institucijų akademių bendruomenių, AEPK tarnybos, kitų suinteresuotų institucijų atstovams, prireikus galėtų būti apsvarstyti siūlymai tobulinti teisinį reglamentavimą, susijusį su atsakomybėmis tarp AEPK tarnybos bei mokslo ir studijų institucijų;

2) Nors Seimo valdyba 2020-11-25 perdavė medžiagą apie akademinės etikos ir procedūrų kontrolierės veiklą vertinti Seimo Švietimo ir mokslo komitetui¹, tačiau apie jokių sprendimus iki šiol neteko girdėti;

3) Dėl AEPK L. Tauginienės kaip kontrolieriaus veikloje taikomo instrumento – leidinio „Aiškinamasis akademinio sąžiningumo terminų žodynas“ yra parengta ir publikuota kritinė recenzija (<https://sc.bns.lt/view/item/373717>), į kurią jokios AEPK L. Tauginienės viešosios komunikacijos (paaiškinimo) nepavyko aptikti, išskyrus siūlymus kreiptis į Valstybinę lietuvių kalbos inspekciją ir pan.;

4) AEPK L. Tauginienė savo veikloje naudoja programą *PlagScan*. Apie šią AEPK veiklą plačiau kviečiu skaityti mano publikuotoje dokumentinėje studijoje „*Apie akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus veiklą, įsigyjant teisę naudotis ir naudojant PlagScan arba PlagScan kelias Lietuvoje*“ ir prie jos pridėtuose dokumentuose (prieiga internete: <https://www.lampss.lt/naujienos/387-dr-audriaus-armo-studija-apie-akademines-etikos-ir-proceduru-kontrolieres-plagscan-viesa-pirkima>). Yra visiškai neaiškus *PlagScan* atsiradimas ir naudojimas AEPK tarnyboje, šio instrumento patikimumas ir atranka. Deja, jokios AEPK L. Tauginienės viešosios komunikacijos (paaiškinimo) šiuo klausimu taip pat nepavyko aptikti;

5) Ir visa tai susiję su už akademinę etiką susijusiu valstybės pareigūnu – su pasitikėjimo problema.

Galima pagrįstai manyti:

1) Valstybės pareigūnas – AEPK siūlo, o ministerija pasiduoda antikonstituciniams siūlymams;

2) Siūlymas yra ne tik neteisėtas, bet ir perteklinis – akademinės etikos žinios yra įgyjamos tyrimų metodologijos privalomame dalyke.

AEPK penktasis siūlymas. AEPK siūlo Nuostatuose nustatyti korekcinį veiksmų reikalavimą Nuostatų 45 punkte – nustačius mokslinio nesąžiningumo faktą (plagiatą ir kitus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus), disertacija negali būti ginama, jeigu disertacijoje neatliekami korekciniai veiksmai iki disertacijos gynimo. Tokį siūlymą AEPK grindžia tarnyboje nagrinėtų skundų ir teiktų konsultacijų atvejais bei tarptautine praktika. Toks siūlymas yra įtrauktas į teisės akto projektą.

¹ žr. Seimo valdybos 2020-11-25 posėdžio protokolą Nr.SV-P-4, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/984ad1e22fad11eb8c97e01ffe050e1c?positionInSearchResults=0&searchModelUIID=04d68385-77b1-4c79-b4f1-6c9124086c44>

Pristatytas siūlymas yra prieštaringas, nes šiuo metu Nuostatų 45 punkte yra įtvirtintas draudimas: nustačius mokslinio nesąžiningumo faktą (plagiatą ir kitus akademinės etikos ir procedūrų pažeidimus), disertacija negali būti ginama. Tuo tarpu AEPK tarnyboje nagrinėtų skundų ir teiktų konsultacijų pagrindu siūlo korekcinį veiksmų iki disertacijos gynimo atlikimą. Tačiau ir šiuo to niekas nedraudžia.

Šio siūlymo kontekste pažymėtina, kad ta pati AEPK tarnyba – Kontrolierė L. Tauginienė savo tarnybos 2022-09-07 raštu Nr.S-173 (pridedama):

1) Atsakydama į prašymą informuoti, kokia konkrečia metodika ir metodine medžiaga reikėtų vadovautis, aiškinant tekstų sutapčių ir plagiato skirtumus, siekiant vertinamojo aspekto, t. y. atliekant tekstų sutapčių vertinimą, nurodė:

1.1) Neturi duomenų apie tokios tarptautinės ar bendros metodikos ir/ar metodinės medžiagos buvimą/taikymą;

1.2) Pavyzdžiui, Suomijoje yra rekomendacijos, kaip susitarti dėl autorystės (žr. pav.):

klausimais svarbu nustatyti konkrečias metodikas ir (ar) metodines medžiagas. Pavyzdžiui, Suomijos nacionalinė mokslinių tyrimų sąžiningumo taryba parengė rekomendacijas, kaip susitarti dėl autorystės mokslo darbuose, kaip užtikrinti etišką mokslinį vadovavimą ir disertacijų vertinimą doktorantūroje, kaip parengti tyrėjo gyvenimo aprašymą ir kt. (išsamiau žr. <https://tenk.fi/en/advice-and-materials>), Norvegijos nacionaliniai mokslinių tyrimų etikos komitetai – socialinių ir

Pav. Ištrauka iš Kontrolierės L. Tauginienės 2022-09-07 rašto Nr.S-173

Ko gero, ateityje dėl autorystės bus galima susitarti panašiai kaip turguje ir tai galimai pasitarnaus mokslo kokybei;

2) Atsakydama į prašymą informuoti, kokia konkrečia metodika ir metodine medžiaga vadovaujasi bei remiasi Kontrolierius ir jo tarnyba, aiškindami tekstų sutapčių ir plagiato skirtumus, siekdami vertinamojo aspekto, t. y. atlikdami tekstų sutapčių vertinimą, nurodė:

2.1) Teisės aktai neįtvirtina Kontrolieriaus tarnybai pareigos vadovautis konkrečia metodika ir (ar) metodine medžiaga;

2.2) Kita vertus, kontrolieriui pateikto prašymo turinys buvo susijęs su tekstų sutapčių vertinimu, kurio išdava – akademinės etikos pažeidimo konstatavimas arba nekonstatavimas. Vadinasi, yra svarbus ir reikšmingas tekstų sutapčių vertinimo turinys. Priešingu atveju, akademinės etikos pažeidimo konstatavimas būtų burtas (be aiškių kriterijų ir taisyklių, nors taip negali būti). Šiuo atveju ypač svarbus ir yra tyrimo rezultatus lemiantis tekstų sutapčių vertinimo turinys. Be vertinimo kriterijų bet kokie konstatavimai mena bandymus pričiupti žmogaus sąmonę be sapnininko pagalbos, bet net ir sapnų aiškinimai remiasi tam tikromis psichologinėmis metodikomis. Ir visa tai susiję su mokslo kokybe?

2.3) Jeigu Kontrolieriaus tarnyba pagal poreikį akademinėi bendruomenei organizuoja ir veda mokymus, susijusius su tekstų sutapčių vertinimu, vadinasi, **neaišku, pagal kokias konkrečias metodikas ir metodines medžiagas Kontrolieriaus tarnyba organizuoja ir veda tokius mokymus**, kokiais konkrečiais tarptautinės akademinės etikos standartais mokymų metu remiasi, jei prisideda prie mokslo kokybės. Ir apskritai, ko verti tokie mokymai;

3) Atsakydama į prašymą informuoti, ar Kontrolierius ir jo tarnyba yra parengę ir paskelbę metodiką ir/arba metodinę medžiagą apie tai, kaip reikėtų aiškinti tekstų sutapčių ir plagiato skirtumus, siekiant vertinamojo aspekto, t. y. atliekant tekstų sutapčių vertinimą. Jeigu ne, ar ketina tai daryti bei kada, o jeigu neketina – dėl kokių priežasčių akademinėi bendruomenei aktualios ir svarbios informacijos nerengia ir nepaskelbia, nurodė, kad Kontrolieriaus tarnyba nėra parengusi ir paskelbusi metodiką ir/arba metodinę medžiagą apie tai, kaip reikėtų aiškinti tekstų sutapčių ir plagiato skirtumus, siekiant vertinamojo aspekto.

Apibendrinant būtų galima daryti išvadą, kad siūlymas turėtų būti pagrįstas ne abstrakcijomis, o konkrečiais pavyzdžiais bei konkrečia tarptautine praktika. Priešingu atveju, tokie pagrindimai primena burtus (be aiškių kriterijų ir taisyklių, nors taip negali būti). Be vertinimo kriterijų bet kokie siūlymai konstatavimai mena tik bandymus pričiupti žmogaus sąmonę.

AEPK šeštasis siūlymas. AEPK siūlo Nuostatų 53 punktą pakeisti, jį suderinant su Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus kompetencija – pašalinti Nuostatų 53 punkto antrą sakinį „*Teisės aktų nustatyta tvarka skundas dėl nesuteikto mokslo daktaro laipsnio gali būti teikiamas Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriui.*“ Toks siūlymas yra vienintelis neįtrauktas į teisės akto projektą.

Pažymėtina, kad siūlymas yra adekvatus, tačiau dėl nepaaiškinamų priežasčių ignoruojamas. Pagal Nuostatų 53 punktą Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius neva privalėtų tirti skundą dėl nesuteikto mokslo daktaro laipsnio. Deja, yra neaišku, kokį gi sprendimą, ministerijos nuomone:

1) Turėtų ir galėtų priimti Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius LR Mokslo ir studijų įstatymu suteiktų įgaliojimų ribose: gal įpareigoti universitetą suteikti mokslo daktaro laipsnį ar pats tokį laipsnį suteikti pareiškėjui?

2) Kartu šakinė ministerija turėtų paaiškinti, dėl kokių priežasčių Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius vis dar netiria skundų ir dėl nesuteiktų bakalauro ir/ar magistro kvalifikacinių laipsnių, taip dėl kolegijų neišduotų studijų pažymėjimų (!).

Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) siūlo:

LPK pirmasis siūlymas: į doktorantūros komiteto ir gynimo tarybos sudėtį įtraukti pramonės ir/ar verslo atstovus. Jie turėtų dalyvauti ir vėlesniame etape, kai komitetas gauna disertaciją ir sudaro gynimo tarybą.

Deja, toks siūlymas turėtų būti reglamentuojamas, ko gero, LR Mokslo ir studijų įstatyme, nes susijęs ne tik su dalyvavimo doktorantūros komitete ir gynimo taryboje veikla (faktiškai mokslininkų rengime), bet ir su atsakomybe (pavyzdžiui, akademinės etikos laikymusi ir kt.).

LPK antrasis siūlymas: disertacijoms, susijusioms su ginamomis naujovėmis ar inovacijomis, būtų įvertinta ekonominė nauda (atliekant naudos ir kaštų analizę; strateginę, politinę ar finansinę analizę).

Deja, toks siūlymas gali būti suprantamas kaip kišimasis į mokslą, nes pagal Konstitucijos 42 str. 1 dalį kultūra, **mokslas** ir tyrinėjimai bei dėstymas yra laisvi. Kita vertus, neaišku, kiek disertacijų mokslininkui gali tekti parengti, jei jis gebės parengti daktaro disertaciją, bet susidurs su keblumais įvertinant savo atradimų ekonominę naudą (neigiamas naudos ir kaštų analizės atvejis paneigtų mokslo atradimą; strateginė, politinė ar finansinė analizė paneigtų mokslo atradimą). Galima padiskutuoti apie naudos ir kaštų analizę politikos ir filosofijos mokslo krypties disertacijoms, taip pat humanitarinių mokslų disertacijoms, tačiau vis tik pasiūlymai yra susiję ne su bet kokia, o mokslo doktorantūra, kurios rezultatas – mokslo žinios. Inovacijos ir visa kita yra išvestiniai, bet neprivalomi rezultatai.

LPK trečiasis siūlymas: apibrėžti, kaip bus vertinamas bendras institucijų mokslo krypties lygis, siekiant gauti doktorantūros teisę, jeigu nors vienos dalyvaujančios institucijos mokslo krypties mokslinių tyrimų lygis bus žemiau 4.

Siūlyme skaitinė vertė 4 yra sureikšminama, tačiau nepaaiškinama, dėl kokių priežasčių kitokie reikalavimai bus institucijoms, kurių mokslo krypties mokslinių tyrimų lygis bus 4 ir daugiau. Kita vertus, juk savianalizės metu visi pagrindiniai vertinimo ir efektyvumo kriterijai yra nustatomi. Analogiškai daroma ir siekiant įgyti doktorantūros teisę.

LPK ketvirtasis siūlymas: apibrėžti Nuostatuose doktorantūros kokybės ir efektyvumo vertinimo kriterijus bei reikalavimus ekspertams, kurie vykdo šį vertinimą.

Šakinė ministerija, ko gero, pagrįstai abejoja dėl reikalavimų doktorantūros kokybę vertinantiems ekspertams, nes Nuostatuose turėtų būti apibrėžti pagrindiniai doktorantūros kokybės ir efektyvumo vertinimo kriterijai, kurie būtų susiję su doktorantūros kokybe ir efektyvumu, o ne priklausyti nuo doktorantūros kokybę vertinančių ekspertų.

LPK penktasis siūlymas: įvardinti, kad Lietuvos mokslo taryba (LMT) nustatytų pagrindinio bendraatoriaus apibrėžtį, taikomą visų institucijų doktorantams.

LR Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 7 straipsnis jau reglamentuoja bendraautorystę, t. y. kai kūrinių bendru kūrybiniu darbu sukuria du arba daugiau fizinių asmenų, jie laikomi bendraautorais, nepaisant to, ar tas kūrinys sudaro nedalomą visumą, ar susideda iš dalių, kurių kiekviena gali turėti savarankišką reikšmę. Bendra autorių tarpusavio santykiai ir kiekvienam iš bendra autorių skiriama autorinio atlyginimo dalis nustatomi sutartyje. Jeigu bendra autorių susitarimo dėl autorinio atlyginimo nėra, autorių teises į kūrinių visi bendra autoriai įgyvendina kartu, o atlyginimas jiems paskirstomas atsižvelgiant į kiekvieno bendra autorio kūrybos indėlį. Dėl to būtina

paaikškinti, kaip šakinė ministerija tokius santykius galėtų sureguliuoti kitaip, nesant įstatyminio pagrindo deleguoti tokią veiklą LMT, taip pat kaip tai būtų realiai taikoma skirtingiems mokslams.

LPK šeštasis siūlymas: nustatyti, kad doktorantūros komiteto narys komiteto nariu gali būti ne ilgiau kaip dvi 4 metų kadencijas iš eilės.

Ir nors šakinė ministerija į tokį siūlymą atsižvelgė, tačiau būtina įvertinti, iš kur ir koku būdu rasis mokslininkų, galinčių pakeisti atbuvusius doktorantūros komiteto narius, bei ką valstybė pasiūlys ir kaip panaudos atbuvusių doktorantūros komiteto narių potencialą mokslininkų rengime. Kita vertus, doktorantūros komitetų pirmininkų rotacija vyksta pagal doktorantūros reglamentus, kurių nesilaikymas yra savarankiškas sprendimo dėl doktorantūros vertinimo klausimas. Be to, doktorantūros komiteto rotacijos nereikėtų sieti su rektorių kadencijomis (jos paprastai yra ketveri metai), nes doktorantūra yra studijų ir tyrimų veikla. Priešingu atveju, tokios sąsajos potencialiai sukurtų biurokratinės kontrolės galimybes ir doktorantūros turiniui.

LPK septintasis siūlymas: numatyti privalomą, o ne rekomenduojamą doktorantų stažuotę, ir ją vykdyti tik užsienio institucijoje.

Šakinė ministerija tokį siūlymą nepriima, nurodydama, kad doktorantų veiklos pobūdis (įsidarbinimas studijų metu, šeima ir kt.) ir institucijų finansinės galimybės tokio siūlymo įgyvendinimą riboja. Tenka pripažinti, kad doktorantų stažuotė užsienio institucijoje yra naudingas instrumentas. Deja, visi puikiai supranta, kad tam būtinos ir realios doktorantų asmeninės, ir institucinės finansinės galimybės.

Vietoj epilogo.

Praėjo beveik treji metai po kritikos bangą sukėlusio „Aiškinamojo akademinio sąžiningumo terminų žodyno“, programos *PlagScan* neskaidraus diegimo ir taikymo, dėl nuolatinio vėlavimo priimant sprendimus, po gausybės skundų, dejonų dėl nepakeliamo Kontrolieriaus tarnybos darbo krūvio, Seimo komiteto svarstymų – pagaliau gal prasidės kažkokios diskusijos.

AEPK nagrinėjamų skundų kiekis akivaizdžiai nyksta (žr. lentelę).

Lentelė

AEPK nagrinėjamų skundų kiekis

2018	2019		2020		2021		2022	
Gauta skundų	Gauta skundų	Atsisakyta tirti skundų	Gauta skundų	Atsisakyta tirti skundų	Gauta skundų	Atsisakyta tirti skundų	Gauta skundų	Atsisakyta tirti skundų
28	36	7	44	9	18	12	9	8

Tokie duomenys leidžia manyti, kad arba AEPK tampa nebeveiksminga ir nereikalinga, arba krenta pasitikėjimas AEPK. Dėl to neaišku, kokiais AEPK sprendimais yra grindžiami siūlymai (pavyzdžiui, per šiuos metus AEPK priėmė tik tris sprendimus, iš kurių vienas yra susijęs su AEPK vadovu).

Prieinama informacija ir dokumentai, viešai paskelbta faktinė medžiaga leidžia daryti įžvalgą, kad AEPK siūlymais siekia universitetams nustatyti prievolę to, ko pati AEPK pasiekti (įgyvendinti) nesugebėjo, tačiau galės kontroliuoti ir reikalauti teikiamų siūlymų įgyvendinimo iš universitetų – tai bus kur kas paprasčiau (parašyti ir pareikalauti).

Taigi teikiami siūlymai akivaizdžiai prieštarauja bent dviem Konstitucijos nuostatom (Konstitucijos 40 str. 3 daliai ir 42 str. 1 daliai), kitiems teisės aktams, o tokia teisėkūra nebus tvari dėl nurodytų priežasčių. Kita vertus, siūlomi pakeitimai turėtų sureguliuoti, o ne sujaukti visuomeninius santykius. Dėl to siūlomi pakeitimai nebus tvarūs ir neatneš siekiamos naudos.